

mærksomhed paa Forholdet mellem Stat og Kommune med Hensyn til Udredelsen af disse Lønninger. Det har været vor Opgave at lette Kommunerne, saaledes at de kunne udvikle deres Skolevæsen i højere Grad paa det bestaaende Grundlag. Vort principale Forslag gaar derfor, som det vil ses af Betænkningen, ud paa, at Grundlønnen for Lærerne skal sættes til 1,200, 1,600 og 1,800 Kr., henholdsvis for Landkommunerne, Købstæderne og København med Frederiksberg. Den Maade, hvorpaa disse Penge skulle tilvejebringes, er den, at Landkommunerne skulle udrede et Beløb af 75 Øre, Købstæderne af 1 Kr. og København med Frederiksberg 1 Kr. 25 Øre pr. ugentlig Undervisningstime for hvert Barn. Hvad der derefter maatte mangle i Grundlønnen, skal udredes af Statskassen. Et lille Eksempel vil vise, hvordan det vil stille sig. En Landkommune med 160 Børn og 18 Timers ugentlig Undervisning vil faa at udrede 2,160 Kr., medens den i Øjeblikket — jeg kender Eksemplet — har en Udgift til Grundløn af 3,400 Kr. Kommunen vil som Følge deraf spare et ikke uvæsentligt Beløb. Det er ganske naturligt, at denne Reform af Lærerlønningerne vilde medføre betydelige Udgiftsforøgelser for Statskassen, men vi have ogsaa den Opfattelse, at Skolen er et af de vigtigste Omraader her i Livet, og at Staten ikke ret vel kan ofre for meget paa dens Udvikling, og at det var i høj Grad heldigt, om den danske Statskasses Midler i højere Grad anvendtes til Skolevæsenet end til mange af de Formaal, vore Penge nu anvendes til. For Lærerne vilde vort Forslag betyde en Regulering af Lønningerne og for Kommunerne en Lettelse; navnlig for de fattige og tyndt befolkede Egne, der ere nødte til at have mange Skoler og mange Lærere, vilde det være en meget gavnlig Foranstaltning. Men ogsaa for Børnene og Samfundet vilde det have den største Betydning, fordi det herved muliggjordes at forbedre Skolevæsenet indenfor Kommunerne. Disse vilde i højere Grad blive i Stand til at magte Opgaven, end der ellers er Mulighed for. Indførelsen af Hverdagsundervisning vilde være mere nærliggende, end naar Kommunerne i Forvejen ere overbebyrdede med Skoleudgifter, og højst sandsynligt vilde det gennem vort Forslag blive muligt at iværksætte et gavnligt Arbejde for at forbedre Undervisningen, højne Skolen og gavne Samfundets Børn, der søge Folkeskolen.

Af Hensyn til Muligheden for Løn-

ningsreformens Gennemførelse, og da vi ikke ville have, at det i nogen Maade skulde kunne siges, at vi ønskede at spænde Bænderfor, have vi dog undladt at stille Ændringsforslag paa det Grundlag, jeg her har skitseret. Da vi ikke kunde finde Tilslutning indenfor Udvalget eller hos Ministeren for vort principale Forslag, gik vi til at stille Ændringsforslag paa Grundlag af Regeringsforslaget og medvirkede under de Forhold til at naa et Resultat, der formentlig i nogen Maade vil tilfredsstille Lærerne.

Det Forslag, der forelagdes af Regeringen, lagde jo ret betydelige ny Byrder over paa Kommunerne, og det forekommer mig ikke, at Flertallet har formaat at hindre det i saa stor Udstrækning, som det var ønskeligt. Tværtimod er der for Kødstadkommunernes Vedkommende paalagt yderligere Byrder, end Regeringen ønskede.

Der er til Udvalget indkommet to Resolutioner, en fra „De samvirkende Sogneraadforeninger“ og en fra „Den danske Købstadforening“. Disse to Forsamlinger af Byraads- og Sogneraadrepræsentanter have vedtaget Beslutninger, hvori de henstille til Staten og Lovgivningsmagten at være lempelig overfor Kommunerne med Hensyn til de Byrder, der skulle lægges paa dem. Med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg oplæse nogle Linier af disse Resolutioner.

Det henstilles i den fra „De samvirkende Sogneraadforeninger“, at det forelagte Lønningsforslag for Folkeskolens Lærere og Lærerinder ændres saaledes, at de forhøjede Begyndelseslønninger saa vel som Alderstillægene maa udredes enten direkte af Statskassen eller ogsaa som forhøjet Statstilskud til Kommunerne. Og fra Købstadforeningen hedder det: „Under Henvisning til de stadig forøgede Udgifter, Lovgivningsmagtens Krav med Hensyn til det kommunale Skolevæsen paalægges Købstadkommunerne, hvorved Udgifterne ved det Rigsdagen nu forelagte Forslag til Lønninger for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen ville blive yderligere betydeligt forøgede, anmoder Repræsentantskabet, der i øvrigt erkender det berettigede i Kravet om forbedrede Lønninger for Lærere og Lærerinder, Regeringen og Rigsdagen om, at Statskassen udreder ikke blot samtlige Alderstillæg, men ogsaa det Beløb, hvormed Begyndelseslønnen overstiger 1,000 Kr. for Lærere og 800 Kr. for Lærerinder. Endvidere anmoder man om, at Lønningerne til de af Kongen udnævnte